

Nummer 55

datum raadsvergadering	:	26 november 2020
onderwerp	:	Beleidsnota nieuwe Wet Inburgering 'Investeren in Inburgeren, Integreren en Participeren' 2020-2024
portefeuillehouder	:	A.A.M. Boomgaars
datum raadsvoorstel	:	6 oktober 2020

Samenvatting

Op 1 juli 2021 wordt de nieuwe Wet inburgering van kracht. Deze wet leidt tot een verandering in taken en verantwoordelijkheden van gemeenten. De wetswijziging is aanleiding voor het ontwikkelen van nieuw beleid dat in de nota: 'Investeren in Inburgeren, Integreren en Participeren 2020-2024' wordt beschreven.

Vanwege een vergelijkbare visie en de samenwerking in uitvoeringorganisatie Duo+ trekken de gemeenten Ouder-Amstel en Uithoorn hierbij zoveel mogelijk samen op.

Het college is voornemens in december 2020 een pilot te starten om voor te sorteren op de nieuwe werkwijze.

Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor de invoering en uitvoering van deze nieuwe Wet.

Wat is de juridische grondslag?

De huidige Wet inburgering uit 2013 wordt naar verwachting op 1 juli 2021 vervangen door de nieuwe Wet inburgering. Deze nieuwe wet leidt tot een wijziging van taken en verantwoordelijkheden van gemeenten.

Wat is de voorgeschiedenis?

In het huidige stelsel zijn de inburgeringsplichtigen zelf verantwoordelijk voor de keuze van hun inburgeringstraject. Zij kunnen dit traject financieren met een lening van de Dienst Uitvoering Onderwijs van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Gemeenten organiseren momenteel de maatschappelijke begeleiding en het participatieverklaringstraject.

Uit de evaluatie van de huidige wet bleek dat de resultaten beneden verwachting waren. Na drie jaar had slechts 32% van de personen die in 2013 inburgeringsplichtig werden aan de inburgeringsplicht voldaan. Begin 2019 had 74% van deze groep aan de inburgeringsplicht voldaan. Verder was 18% van de inburgeringsplicht ontheven en 8% was, zes jaar na dato, nog altijd inburgeringsplichtig.¹

Het bleek moeilijk om als nieuwkomer te kiezen uit het grote aanbod van taalscholen die zich op de inburgeringsmarkt richten en een passend en kwalitatief goed traject te selecteren. Ook kwam fraude bij taalscholen voor waarbij bijvoorbeeld meer lesuren werden geregistreerd dan daadwerkelijk gevolgd werden. Daardoor schoot de educatie voor inburgeraars tekort.

Tevens bleek het stelsel niet effectief om de arbeidsparticipatie te bevorderen, mede doordat de combinatie van inburgering met (vrijwilligers-)werk moeilijk was.²

Tenslotte verdween de meest kwetsbare groep, zoals bijvoorbeeld analfabeten, buiten beeld van gemeenten omdat zij vaak een ontheffing van de inburgeringsplicht kregen.

Naar aanleiding van bovengenoemde resultaten werd besloten om de wet inburgering te herzien.

¹ Kamerstuk 32824, nr. 161 d.d. 26-10-2016.

² Kamerbrief 2 juli 2018 Hoofdlijnen veranderopgave inburgering.

Waarom dit raadsvoorstel?

Momenteel is in Ouder-Amstel geen beleidsnota over inburgering van kracht. De nieuwe Wet inburgering geeft gemeenten een aantal taken en verplichtingen en is aanleiding om een nota vast te stellen waarin deze worden beschreven. Tevens wordt ingegaan op de wijze waarop deze nieuwe taken in Ouder-Amstel worden geïmplementeerd.

Het college van Ouder-Amstel heeft gekozen om het beleid van Ouder-Amstel en Uithoorn zoveel mogelijk te harmoniseren gezien een vergelijkbare visie en de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Duo+ die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Participatiewet en voor de nieuwe Wet inburgering.

Wat gaan we doen?

Met de nieuwe Wet inburgering krijgen gemeenten de regie over de uitvoering van inburgering. Doel van de wet is om de inburgering efficiënter, effectiever en doelmatiger te maken. Hiertoe zijn de inhoud van de inburgeringstrajecten en het proces rondom inburgering ingrijpend veranderd.

De belangrijkste veranderingen zijn:

- Sneller starten met inburgering: beginnen in het AZC.
- Een integrale aanpak van inburgering en participatie: door een duaal traject waarin de inburgering vanaf dag één parallel loopt met participatie.
- Gemeenten worden zelf verantwoordelijk voor de inkoop van inburgering voor asielmigranten en bieden drie leerroutes aan. Dit zijn: de route voor jongeren gericht op onderwijs, de taalniveau B1 route voor volwassenen en de Z-route, de zelfredzaamheidsroute voor mensen die niet binnen de andere twee routes passen³. Er zijn geen ontheffingen meer.
- Statushouders worden tijdelijk financieel ontzorgd: door doorbetaling van de vaste lasten uit de uitkering en het krijgen ondersteuning gericht op financiële zelfredzaamheid.

Door de kleine omvang van de groep asielmigranten die jaarlijks via de taakstelling aan Ouder-Amstel worden toegewezen, is het niet verplicht en niet efficiënt om een apart aanbestedingstraject te starten. Ook is het noodzakelijk om een voldoende grote groep te krijgen om met andere gemeenten samen te werken. Ouder-Amstel heeft, samen met andere gemeenten in de regio Amstelland, gekozen om voor haar inwoners gebruik te maken van het inburgeringsaandbod dat is ingekocht door de gemeente Amsterdam. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om maatwerk in te kopen.

---

³ Het nieuwe stelsel gaat uit van drie leerroutes:

1. B1-Route: gericht op het behalen van taalniveau B1. Indien noodzakelijk kan op een aantal onderdelen af te schalen naar een lager taalniveau. Inburgering wordt gecombineerd met participatie, zoals (vrijwilligers)werk.

2. Onderwijsroute: voor jongeren tot 28 jaar. Gericht op het behalen van een startkwalificatie. Inburgeraars studeren af op taalniveau B1.

3. De Z-route (zelfredzaamheidsroute): is voor inburgeraars met een lage leerbaarheid voor wie de B1 route of Onderwijsroute buiten bereik liggen. Deze route wordt niet afgesloten met een examen, maar is volbracht na een eindgesprek met de gemeente en het behalen van een minimale urennorm van 1.600 uur.

Tabel 1.0: Kwantitatieve taakstelling Ouder-Amstel

	Resultaat plaatsingen 2018	Resultaat plaatsingen 2019	Taakstelling⁴ 2020	Gezinsmigranten Peildatum 1-10-2018 tot 1-01-2020
Ouder-Amstel	23 (12 volw)	11 (7 volw)	11	6 (2019)

Bron: gemeente Ouder-Amstel

Het college stelt voor om vanaf december 2020 tot mei 2021 in Ouder-Amstel een pilot te starten om voor te sorteren op de filosofie van de nieuwe Wet inburgering. Doel is tevens om de uitvoering mee te nemen in de aanpassingen die noodzakelijk zijn voor de nieuwe aanpak

Wat is het maatschappelijke effect?

De ambitie van Ouder-Amstel is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk volwaardig mee kunnen doen in de samenleving. Dit betekent dat een inburgeringsplichtige het inburgeringsexamen op het hoogst haalbare niveau heeft afgerond, een baan of opleiding heeft met toekomstperspectief en ook op andere vlakken zelfredzaam is.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

De nieuwe Wet inburgering geeft gemeenten een aantal nieuwe taken en verantwoordelijkheden die elke gemeente in Nederland verplicht is op te pakken. De keuzevrijheid voor Ouder-Amstel is beperkt en zit vooral in de keuze voor de samenwerking met Uithoorn, de aankoop van trajecten en de keuze om een pilot te starten. Gemeenten zijn verplicht om de inburgeringstrajecten voor asielmigranten te financieren. Voor gezinsmigranten heeft de gemeente deze financiële verplichting niet. Gezien de hoogte van de beschikbare budgetten, ligt een keuze voor een verruiming van de doelgroep niet voor de hand.

Wat hebben we hiervoor nodig?

In onderstaande tabel zijn de budgetten opgenomen die via een 'specifieke uitkering' uitgekeerd worden aan de gemeente Ouder-Amstel. De budgetten dienen aangewend te worden voor inburgeringsvoorzieningen die een bijdrage leveren aan het voldoen van de inburgeringsplicht.

Tevens is budget nodig zijn voor de scholing van personeel en de uitbreiding van bestaande systemen om de nieuwe taken te kunnen uitvoeren en registreren.

In 2020 zijn door het Rijk middelen voor de invoering beschikbaar gesteld. Vanaf 2021 zijn geormerkte middelen beschikbaar. Deze zijn in 2021 bedoeld voor een half jaar; voor de uitvoering vanaf ingang van de wet op 1 juli 2021. De middelen vanaf 2022 zijn structureel per jaar beschikbaar. Het streven is dat de uitvoering budgetneutraal wordt uitgevoerd. Indien blijkt dat het budget niet toereikend is zal dit via de VNG worden aangekaart bij het Rijk.

⁴ De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar het aantal vergunninghouders dat gemeenten moeten huisvesten.

Tabel 2.0: Specifieke uitkering Inburgering

Gemeente Ouder-Amstel	2020	2021	2022	2023	2024
Decentrale uitkering verhoging taalniveau statushouders	15.710				
Extra middelen regeerakkoord Structurele middelen nieuwe Wet inburgering Incidentele invoeringskosten nieuwe Wet inburgering Bovenstaande middelen worden in één bedrag uitgekeerd	27.704	21.391	47.541	52.301	52.301
Totaal	43.414	21.391	47.541	52.301	52.301

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

De beleidsnota nieuwe Wet Inburgering 'Investeren in Inburgeren, Integreren en Participeren '2020-2024' is besproken in een stuurgroep waarin beide wethouders van Ouder-Amstel en Uithoorn vertegenwoordigd zijn. Tevens is de nota besproken met betrokkenen vanuit beleid en uitvoering van beide gemeenten en Duo+. Verder is de nota besproken met Vluchtelingenwerk in beide gemeenten en met de cliëntenraden binnen het sociaal domein. Na vaststelling van de nota zal de inhoud worden gedeeld via de bekende kanalen.

Wat is het vervolg?

Nadat de nota is besproken in de raad van 26 november 2020 wordt gestart met de bovengenoemde pilot.

Hoe monitoren en evalueren we?

Gemeenten moeten de resultaten monitoren en verantwoorden. Ouder-Amstel heeft samen met Uithoorn de volgende prestatie indicatoren geformuleerd die worden gemonitord en geëvalueerd:

Prestatie indicatoren
Percentage van alle inburgeringsplichtigen dat binnen 6 maanden na huisvesting in de gemeente Ouder-Amstel is gestart met een integraal aanbod: het leren van de (vak)taal of het volgen van een opleiding gecombineerd met (betaald) werk.
Percentage van de inburgeringsplichtigen dat participeert naar vermogen, bij voorkeur via (betaald) werk, binnen 12 maanden instroom in de bijstand.
Gemiddeld minimaal een 7,0 scoren in het tevredenheidsonderzoek onder vertegenwoordigers die samenwerken binnen de Sociale Alliantie Ouder-Amstel.
Gemiddeld minimaal een 7,0 scoren in het tevredenheidsonderzoek onder inburgeringsplichtigen die deelnemen aan de nieuwe aanpak.

Een jaar na invoering zal een evaluatie plaatsvinden van de uitvoering en de toereikendheid van de beschikbare middelen.

RAADSVOORSTEL

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel.
de secretaris, de burgemeester,

R.S.M. Heintjes

J. Langenacker

